TERMINOLOGIE GEOGRAFICĂ ŞI TOPONIMIE. NOTE CRITICE

MIRCEA CIUBOTARU

Observaţiile, comentariile şi soluţiile pe care le propunem mai jos sunt prilejuite de apariţia unui aşteptat şi util dicţionar realizat de cunoscutul toponimist de la Chişinău, harnicul şi respectabilul cercetător Anatol Eremia[1]. Lucrarea ne apare ca o contribuţie notabilă la cunoaşterea mai bună a terminologiei geografice româneşti şi, în special, basarabene. Din *Prefaţă* aflăm că materialul lexical şi toponimic regional a fost cules din aproape 2000 de localităţi din Basarabia şi din regiunile Cernăuţi, Odesa şi Vinniţa din Ucraina, unde există sate cu populaţie românească. Anchetele au fost efectuate de autor timp de 36 de ani (între 1968 şi 2004), fapt ce constituie o performanţă absolută în cercetarea lingvistică (şi nu numai), fiindcă, după ştiinţa noastră, nici un alt „terenist" român nu a străbătut vreodată atâtea sate şi oraşe, practic o întreagă provincie istorică. Această constatare ne obligă să ne imaginăm numai (din păcate!) cantitatea şi diversitatea numelor proprii cuprinse în *Fişierul toponimic general* realizat şi păstrat la Institutul de Lingvistică al Academiei de Ştiinţe a Moldovei, din care vor trebui să iasă cândva la iveală şi tomurile dicţionarului toponimic basarabean. Cercetarea a pornit cu un *Chestionar toponimic* propriu (1967), pentru completarea şi controlul ulterior al materialului avându-se în vedere şi chestionarele lui M. Homorodean (1964) şi Dragoş Moldovanu (1978), iar *Lexiconul termenilor entopici* (1931) al lui T. Porucic îl presupunem ca nucleu al prezentului dicţionar. Autorul ne asigură că a utilizat toate metodele cunoscute îndeobşte de toponimişti (observarea terenului, conversaţia liberă cu subiecţii, consemnarea denumirilor pe hartă şi ancheta cu chestionarul, întrebările fiind puse indirect şi apoi direct). Structura dicţionarului de termeni entopici, în consens cu normele elaborate de toponimiştii bucureşteni şi expuse de regretatul Gh. Bolocan, urmăreşte comunicarea multiplelor aspecte ale expresiei şi conţinutului termenilor: forma cuvântului-titlu, accentul, categoriile

[1] *Dicţionar explicativ şi etimologic de termeni geografici*, Chişinău, [Editura] Ştiinţa, 2006, 236 p.

ALIL, t. XLVII–XLVIII, 2007–2008, Bucureşti, p. 319–335

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

gramaticale, genul, numărul, sensurile, frecvența sau variația diatopică și diastratică, variantele fonetice și derivaționale, sinonimele, precum și etimologia (p. 11–12). Pentru termenii excerptați din literatura de specialitate (glosare, dicționare de limbă, texte literare sau științifice) se indică sursele, iar pentru cei înregistrați în anchetele personale se consemnează localitățile respective. Bibliografia consultată și utilizată este bogată, iar tehnica lexicografică, cu unele insuficiențe, dovedește stăpânirea mijloacelor specifice domeniului abordat.

Un scurt capitol introductiv, *Terminologia entopică: aspecte și procedee onomasiologice* (p. 6–10), reamintește, sistematizează și exemplifică mai multe chestiuni care privesc relațiile dintre planurile lexical, antroponimic și toponimic, importanța variantelor dialectale ale entopicelor, transferul numelor de locuri prin metonimie, distincția dintre metafora lexicală și cea toponimică, gruparea onomasiologică a entopicelor în funcție de particularitățile fizico-geografice ale obiectelor desemnate.

Concluzia autorului privitoare la terminologia geografică populară înregistrată în Moldova din stânga Prutului este că aceasta se dovedește a fi parte integrată a lexicului limbii române și infirmă existența unui presupus specific, altul decât cel regional și dialectal, care ar justifica, în opiniile unor pseudolingviști aserviți intereselor separatiste, admiterea unei limbi moldovenești.

1. Probleme terminologice și metodologice

1.1. Lucrarea își propune să prezinte lexicografic termenii geografici din limba română, „atât termenii literari de strictă specialitate, cât și termenii de circulație restrânsă, cu caracter regional, local" (p. 4). Cei dintâi au fost excerptați din literatura de specialitate și din dicționare, ceilalți au fost înregistrați în anchetele menționate. Observăm, mai întâi, că opoziția formulată cuprinde doar perechea *literar* vs *regional*, în locul celor așteptate și admise de teoriile limbii, precum *literar* vs *popular* și *supradialectal* (*general*, *comun*) vs *dialectal* (eventual *regional* sau chiar *local*). În dihotomia enunțată astfel, apelative ca *baltă*, *câmpie*, *deal*, *șes*, *vale* etc. sunt înregistrate în *Dicționar* primind, de regulă, și calificativele corecte *lit.*(*erar*) sau/și *gener.*(*al*). Se înțelege, deci, că termenii din prima categorie ar ilustra unitatea limbii române, atât în varianta cultivată, cât și în cea comună, în timp ce cuvintele regionale ar aparține doar subdialectului moldovenesc, de factură basarabeană. În cadrul termenilor literari, o categorie uneori precizată o constituie apelativele geografice neologice, indicate ca *livr.*(*ești*). Toate aceste distincții diatopice și diastratice sunt necesare și prețioase, dar în unele exemple încadrările sunt neconvingătoare sau chiar suspecte. De pildă, fără îndoială că *latifundiu* este un termen literar, livresc, dar aprecierea că ar fi și general, cu sensul „moșie", este inacceptabilă, după cum și considerarea ca sinonim a termenului *bătrân*, cu sensul

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

demult uitat 'parte a unei moşii răzeşeşti' (deşi apelativul este încă păstrat în sintagme toponimice), pune sub semnul întrebării anume calităţi ale anchetelor sau fişării materialului. Faptul că nu sunt indicate localităţile de unde cuvântul *latifundiu* a fost înregistrat induce două ipoteze contradictorii: sau termenul este livresc şi, în mod firesc, de neregăsit în anchete, sau este cunoscut de toată lumea (general!), încât menţiunea punctelor de anchetă devine, iarăşi normal, inutilă. Este de natura evidenţei faptul că doar prima posibilitate este cea reală.

În abordarea unor termeni neologici, surprindem alte inconsecvenţe sau inexactităţi. Astfel, la cuvântul-titlu *zonă* nu se indică nici caracterul său neologic, evident atât prin etimologie, cât şi prin sursele citate, şi nici vreo altă trăsătură diatopică. Pronunţia populară sg. *zoană* şi pl. *zoane*, precum şi consemnarea termenului în două sate de la Cahul semnifică doar faptul că multe neologisme au pătruns în uzul comun prin şcolarizare şi alte împrejurări (de pildă, *lot*, din fr. *lot*, s-a generalizat rapid în toată ţara cu prilejul împroprietăririlor de după 1921, după cum şi zonele de protecţie a căilor ferate şi şoselelor au adus la cunoştinţa generală cuvântul *zonă*), dar rămâne neexplicată situaţia că doar la Cahul, nu şi în alte localităţi, a fost înregistrat termenul, care ne apare astfel ca local (nici măcar regional!).

Sub *vulcan*, literar (= neologism) şi general (?; obiecţia de mai sus reapare), s-a înregistrat, la Alexăndreni-Edineţ, un toponim *Vulcanul*, cu definiţie ciudată: movilă mocirloasă. Nu putem să ne imaginăm cum ar putea fi o mică formă de relief pozitiv... mocirloasă, dar putem să bănuim o informaţie denaturată şi contrafăcută: poate, un informator mai instruit (învăţător sau profesor localnic) se va fi referit la un ochi (vezi *sub voce*) pe care îl va fi considerat... vulcan noroios (ca aceia din manualele de geografie). Dacă toponimul este totuşi real, o etimologie mai plauzibilă ar trebui să ia în considerare mai curând un nume de persoană, *Vâlcan*, distorsionat prin etimologie populară. Când informaţiile sunt atât de precare, presupunerile se insinuează cu necesitate. Din motive deja invocate, nu putem accepta nici aprecierea termenilor *cascadă*, *mamelon* ca generali, nici ca semnificativ faptul că nişte subiecţi de la Criva şi Saharna au ştiut ce înseamnă *catacombă*, iar alţii de pe la Orhei considerau că o crăpătură mare în malul stâncos al unui râu ar fi o... falie!

1.2. Printr-un glosar regional al lui T. Porucic, s-a generalizat în studiile de toponimie românească apelativul *entopic*. „Prin proprietăţile entopice ale solului trebue să înţelegem acele caractere ale lui, cari sunt condiţionate de situaţia lui topografică..."[2], aşadar cuvântul este sinonim cu *termen geografic*, sintagmă utilizată de câteva ori de acelaşi autor. Şi Gh. Bolocan consideră că termenii entopici sunt cuvintele „care au legătură cu situaţia topografică, cu hidrografia

[2] *Lexiconul termenilor entopici din limba română în Basarabia*, Chişinău, 1931, p. 3–4.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

locală, cu expunerea către soare, cu aşezările omeneşti şi cu alte fenomene geografice ale solului"[3]. Prin extensie, apelativul *entopic* este folosit uneori pentru a desemna orice cuvânt comun ce poate deveni toponim sau un determinat în sintagme toponimice, precum apelativele *coşer*, *gard*, *odaie*, *standoală*, *stejar* etc., care nu desemnează obiecte geografice propriu-zise[4]. Probabil pornind de la sensul din limba greacă al cuvântului *entópios* „local, indigen", Anatol Eremia foloseşte termenul *entopice* în mod imprecis şi contradictoriu, când ca „termeni geografici populari, cu caracter regional, local" (p. 4), majoritatea având totuşi „o largă răspândire în spaţiul etnolingvistic dacoromân" (p. 7), aşadar depăşind specificul local, când admiţând că ar exista un lexic general-comun care ar cuprinde, ca şi lexicul entopic, „termeni şi cuvinte ce denumesc obiecte topografice şi locuri aparte" (p. 9). Ca urmare, nu este clar, pentru noi, dacă apelative precum *câmpie*, *coastă* (absent în acest *Dicţionar*), *deal*, *vale* sunt entopice (nefiind termeni regionali sau locali) şi nici dacă termeni neologici, desemnând trăsături fizico-geografice, ca deja menţionatele cuvinte *falie*, *mamelon*, *zonă*, care nu aparţin lexicului general-comun şi nici celui regional, ar putea fi entopice. După părerea noastră, termenul *entopic* trebuie utilizat doar cu sensul „termen geografic", indiferent dacă este popular sau literar, local, regional sau general (comun).

1.3. „Desemantizarea unor unităţi lexicale şi obţinerea unor noi semnificaţii în procesul de nominaţie a realităţilor lumii obiective constituie obiectul de studiu al disciplinei lingvistice numite onomasiologie" (p. 6). Afirmaţia este surprinzătoare, fiindcă cercetarea sensurilor cuvintelor, ca de altfel întregul demers lexicografic, inclusiv cel de faţă, se realizează din perspectiva contrară, semasiologică. Perspectiva onomasiologică se evidenţiază în *Dicţionar* doar prin faptul că autorul adună în lucrarea sa un anumit segment al lexicului limbii române, anume terminologia geografică.

1.4. Problema privind existenţa metaforei toponimice este controversată şi adesea inexact exemplificată. Unii autori consideră că procesul semantic şi stilistic al metaforizării se realizează la nivel lexical (de exemplu, de la sensurile de bază ale cuvintelor *căldăruşă*, *căuş*, *ochi*, *poliţă*, *scaun*, *stog* sau *tarniţă* se creează entopicele corespunzătoare desemnând anume forme de relief, termeni utilizaţi apoi ca atare în funcţie toponimică), alţii admit că metafora se poate constata şi la nivel onomastic, în momentul denominaţiei propriu-zise. În opinia noastră, în accepţie riguroasă, metafora toponimică poate fi considerată doar în această ultimă ipostază, numai dacă procesul figurativ poate fi exclus, cu argumente sigure, la

[3] *Dicţionarul entopic al limbii române*, în „Studii şi cercetări de onomastică" (SCO), Craiova, I, 1995, nr. 1, p. 67.

[4] *Chestionar toponimic şi entopic general, cu un glosar de entopice onomasiologic*, Iaşi, 1978, elaborat de Dragoş Moldovanu.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

nivelul semnificării. Aşadar sunt metafore toponimice nume precum *Babele* (din Bucegi) sau *Raiul* (de la Găureni, azi Văleni, com. Ţibăneşti, jud. Iaşi). Anatol Eremia prezintă această chestiune în mod contradictoriu, pe de o parte considerând că toponimele metaforice „reprezintă formaţii lexicale din limba comună'', dar, pe de altă parte, afirmă că „prin metaforizare au luat fiinţă diferite categorii de nume topice" (p. 9), ilustrate cu exemplele *Berbecii*, movile, *Burduhanul*, deal, *Calul*, deal, *Căldăruşa*, vale, *Căuşul*, lac, *Ouşorul*, movilă, *Şarpele*, vale, *Zmeul*, lac etc. Noi considerăm că toponimele invocate exemplifică două momente diferite ale figuraţiei metaforice: a) în entopice rezultate prin comparaţie la nivel lexical, de pildă în termeni utilizaţi pentru denumirile *Căldăruşa*, *Căuşul*, *Colacul*, *Covăţelele*, fapt dovedit chiar de înregistrarea în acest *Dicţionar* a cuvintelor comune corespunzătoare, desigur şi *Potcoava*, entopic neconsemnat însă aici, poate şi *Ouşorul*, dacă toponimul este într-adevăr un entopic *ouşor*, diminutiv al unui alt entopic *ou* (?), şi nu cumva un diminutiv de la *oaş* (vezi *infra*); b) într-o metaforă toponimică propriu-zisă, surprinsă doar în toponimul *Cămila*, denumirea unui deal cu două movile pe coama sa (un entopic *cămilă* nu este atestat). Hidronimele *Şarpele*, *Şerpoaica* şi *Zmeul* nu trebuie citate ca metafore, fiindcă motivarea denumirii unor ape prin prezenţa şerpilor (în *Zmeul* recunoaştem sensul primar din slavă al cuvântului *zmeu* sau vechi *zmeiu* „şarpe") nu este de natură metaforică. Avem mari rezerve şi asupra explicării toponimului *Calul* (p. 9) printr-un presupus entopic *cal* „deal lung, întins, tărăgănat", rezultat din *cal*, prin metaforizare (p. 33), fiindcă mai multe nume de locuri *Calul* şi *Iapa* din Moldova istorică indică de fapt foste locuri de păşunat al cailor şi iepelor. Nu suntem convinşi nici de explicaţia denumirilor a două movile de la Avrămeni (jud. Bălţi), *Ursul* şi *Ursoaica*, „pentru că din depărtare semănau imaginar cu aceste animale" (p. 9), şi nici nu satisface afirmaţia generală că prin metaforizare au luat fiinţă toponimele *Berbecii*, *Burduhul* şi *Burduhanul*, denumind movile şi dealuri, fapt ce sugerează ideea că ar exista asemănări între aceste forme de relief şi nişte berbeci sau burdufuri. Aceste ultime exemple atrag atenţia asupra faptului că, în tentativa de identificare a unor metafore toponimice, trebuie avută în vedere şi metaforizarea (prin porecle) care se produce la nivelul antroponimic, interpus nivelurilor lexical şi toponimic. Astfel, dacă un teren se numeşte (*La*) *Şoarec*, ca acela din com. Băceşti, jud. Vaslui, nu rezultă că există vreo asemănare, nici măcar imaginară, între animal şi terenul astfel denumit. Existenţa unui proprietar cu numele-poreclă *Şoarec* explică perfect denumirea locului. O documentare mai atentă ar putea, credem, dovedi originea antroponimică şi a oronimelor mai sus menţionate.

1.5. Terminologia referitoare la categoriile toponimice nu este general acceptată şi nu contestăm utilizarea cuvântului *floronimice* pentru denumirile locurilor acoperite cu vegetaţie (p. 10), deşi ni se pare mai potrivit termenul

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

dendronime măcar pentru păduri, huceaguri, rediuri, livezi sau copaci izolați. Nu considerăm însă că prezența sau absența vegetației ar caracteriza „natura" terenului (p. 10), exemplificată de termeni ca *aluniș, ciritei, huceag, pârjoliște, suhat, ulmet* etc., în timp ce cuvinte precum *aninuș, năvoloacă, sărătură, secătură* și altele ar indica „particularități și însușiri ale obiectelor și locurilor desemnate", care nu ar constitui o „natură" a terenului (p. 10).

2. Probleme semantice și etimologice

Una dintre chestiunile cele mai importante, cu consecințe în întreaga lexicografie română, pe care le evidențiază *Dicționarul* dlui Anatol Eremia este aceea a sensurilor înregistrate și transmise pentru viitoarele lexicoane ale limbii române. Mai mult decât în oricare alt domeniu onomasiologic al vocabularului românesc, terminologia geografică și inventarul toponimic echivalent sunt afectate de fenomenul resemantizării numelor de locuri, asupra căruia a atras atenția Dragoș Moldovanu[5]. Punând întrebări insuficient de clare sau nedistingând în răspunsurile subiecților confuzia obișnuită între cerința termenilor pentru obiectele geografice (– *Cum se numește o pădure de stejar* ? – *Se cheamă* ***dumbravă***.) și explicarea sensului toponimelor (– *Ce înseamnă* ***Dumbrava*** ? – *Un deal cu vie*.), în cazul unor entopice ieșite din uz sau puțin cunoscute într-o anumită zonă, unii cercetători mai vechi, dar și mai noi, de regulă dialectologi, au introdus în lexicografia toponimică și generală sensuri fie evident eronate, fie suspecte de neautenticitate. Ilustrativ este mult citatul și apreciatul *Lexicon* al lui T. Porucic, de unde selectăm: *braniște* „loc acoperit cu nuci" (p. 64), *colnic* „poiană lungă și îngustă" (p. 65), *gorodiște* și *grădiște* „deal mic și lungăreț" (p. 27), *laz* „loc deschis și larg" (p. 22), *seliște* „loc sterp" (p. 51) etc. Petre V. Rotaru și George Oprescu au adunat fără discernământ în *Lexiconul toponimic* din 1943 toate aceste greșeli, sporindu-le numărul prin contribuție proprie: *hei* „localitate, sat" (p. 126) etc.

Și în *Dicționar*, surprindem asemenea devieri de sens, unele rezultate din resemantizări ale toponimelor, altele din necunoașterea suficientă a realităților istorice revolute sau a înțelesurilor unor termen ieșiți din uz etc. Considerăm că autorul ar fi trebuit să cenzureze informațiile evident eronate preluate din sursele citate și pe cele furnizate de subiecții anchetelor sale, evitând astfel să le pună sau repună în circulația lexicografică și să le dea și girul autorității sale științifice. *Dicționarul* ar fi câștigat mult în valoare, dacă s-ar fi limitat la înregistrarea terminologiei regionale, bine verificată prin anchete, fiindcă balastul de informație dubioasă nu contribuie la progresul cercetării. Prezentăm mai jos doar exemple

[5] *Un fenomen ignorat în anchetele dialectale: resemantizarea toponimelor*, în ALIL, XXX, 1985, p. 23–32.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

ilustrative pentru această importantă problemă a vocabularului limbii române, cu observațiile istorice și etimologice lămuritoare:

acaret „lot de pământ (1–2 ha) dăruit de părinți", citat după un dicționar dialectal basarabean. Sensul este complet cronat și nu necesită nici un alt comentariu;

alișveriș înseamnă „vânzare, negoț, vânzare" (DEX), dar expresia *pământ de alișveriș* nu are înțelesul de „pământ de vânzare-cumpărare, moșie care trece de la un stăpân la altul", ci de „pământ de pe care se obține un produs destinat vânzării" (altul decât cel obținut pentru hrana obișnuită a țăranului), de pildă legumele de grădinărie, tutunul, sau chiar de „pământ lucrat, care aduce câștigul produselor de bază ale hranei". Citatele selectate sugerau această interpretare, evidentă în numeroase documente istorice[6];

analog „teren nelucrat, lăsat pentru păscut; pârloagă", conform aceluiași dicționar dialectal basarabean, este considerat cu etimologie necunoscută. Am clarificat sensul și etimologia termenului, împrumutat din neogreacă cu forma *analoghiia* și cu înțelesul de „cotă-parte proporțională" din pădure, din poieni sau fânețe, adică partea dintr-o moșie corespunzător proporțională terenului agricol stăpânit, după spița neamului, de un răzeș[7];

arcaci este înregistrat cu trei sensuri: **1.** Ramificație a unei văi; crac de pârâu; **2.** Parte a unei ape curgătoare îngrădită pentru creșterea sau păstrarea peștelui; **3.** Adăpost pentru oi pe timp de iarnă într-o vâlcea, într-un hârtop. Acest termen conservă o certă resemantizare a cărei direcție este greu de deslușit acum. B.P. Hasdeu a înregistrat cel dintâi cuvântul *arcaci*, cu sensul „vallée, terrain abrité" dedus din contextul „un loc îndosit cum e un arcaciu, adecă vale", înregistrat la un cioban din Covurlui[8], și a indicat etimonul tc. *arkaç* „versant ou pied d'une montagne"[9]. Lazăr Șăineanu, citând EMR, îl glosează ca „vale sau loc adăpostit, la ciobanii din Moldova"[10], DA, I, preia definiția lui Hasdeu (cuvânt dialectal), iar Alexandru Ciorănescu înregistrează sensurile **1.** Îngrăditură pentru oi; **2.** Îngrăditură făcută în apă pentru prins pește și trimite tot la Hasdeu pentru etimon[11]. În *Chestionarul* lui Dragoș Moldovanu, *arcaci* este menționat între răspunsurile posibile la întrebarea nr. 374 referitoare la scobiturile adânci și alungite de pe coasta unui deal, dar și la întrebările nr. 853, 854 și 856 care caută termeni pentru adăposturile (de iarnă) ale oilor și mieilor (nu și pentru îngrăditurile de prins pește, cf. nr. 885)[12]. Cuvântul, considerat (și) din domeniul păstoritului, nu este menționat într-o

---

[6] De pildă, în *Condica Visteriei Moldovei din anul 1816*, ediție de Corneliu Istrati, Iași, 1979, *passim*.

[7] Mircea Ciubotaru, *Lexic și onomastică în centrul Moldovei* (II), în vol. *Români majoritari/Români minoritari: interferențe și coabitări lingvistice, literare și etnologice*, volum îngrijit de Luminița Botoșineanu, Elena Dănilă, Cecilia Holban, Ofelia Ichim, Editura ALFA, Iași, 2007, p. 61–63.

[8] Toponimele formate cu termenul *arcaci* sunt foarte numeroase în fostul ținut al Covurluiului, dar nu apar exclusiv în acest ținut, cum aprecia geograful V. Sficlea, citat, în consens cu acesta, de Paul Păltănea, care inventariază acolo 19 asemenea locuri, consideră ca entopicul ar avea doar sensul „vale scurtă", ca adăpost pentru oi, și încearcă să deducă originea turcă osmanlâie, nu turanică, a cuvântului printr-o atestare veche a toponimului *Odaia lui Ibrahim* (1603), care dovedește prezența negustorilor turci în zonă, pentru creșterea și cumpărarea oilor. În concluzie conjecturală, neformulată expres, *arcaci* ar fi, de asemenea, un cuvânt de aceeași origine și vechime (secolul al XVI-lea): *Însemnări despre „arcaci"*, în „Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei" (Iași), VII, 2007, p. 387–391.

[9] *Etymologicum Magnum Romaniae*, II, București, [f. a.], col. 1492.

[10] *Influența orientală asupra limbei și culturei române*, II, București, 1900, p. 395.

[11] *Dicționarul etimologic al limbii române*, București, Editura SAECULUM I.O., 2001, p. 47.

[12] *Chestionarul toponimic și entopic general* al lui Dragoș Moldovanu adună un număr foarte mare de entopice și apelative, dintre care multe sunt resemantizate și nu sunt, în mod evident, sinonime cu alți termeni, inventarierea având ca scop tocmai verificarea, confirmarea sau infirmarea

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

monografie a terminologiei acestei ocupații[13]. Sensul din limba turcă este preluat de Hasdeu și Șăineanu dintr-un lexicon turc-francez[14] al cărui autor declară că a folosit materiale culese de un lingvist turc din fondul „vulgar" al limbii turce[15]. Aceste informații generează întrebări la care nu putem răspunde fără certitudinea semantismelor cuvântului *arcaci* în limba de origine, care, după opinia lui Hasdeu, nu este turca osmanlâie, ci o altă limbă turanică, probabil cumana. Dacă în turcă *arcaç* înseamnă într-adevăr „versant sau picior de munte/deal", urmează că și în română sensul inițial va fi fost similar, acela de „loc adăpostit într-o văiugă, pe o coastă de deal", iar înțelesul de „adăpost pentru oi" ar fi rezultatul unei resemantizări. Se opune acestei interpretări faptul că sunt puțin probabile împrumuturi din turcă pentru formele de relief, iar extensia resemantizării și spre construcțiile pentru prins pește în râuri (adică gardurile, îngrăditurile) nu este posibilă. Dacă, în pofida sensului consemnat de dicționarul turc-francez menționat, considerăm că totuși arcaciul era și la turci/turanici un adăpost pentru oi, urmează că sensul geografic este urmarea unei resemantizări. Această posibilitate este în concordanță cu împrumuturile turcice din domeniul păstoritului (*cioban*, *câșlă*, *odaie*, *perdea*, *saia*) și ar explica și utilizarea cuvântului *arcaci* pentru desemnarea unei tehnici de pescuit. Admiterea acestei interpretări presupune însă constatarea aceleiași direcții a resemantizării și în turcă, fapt posibil fără dificultăți. Sursele documentare disponibile nu ne îngăduie însă o certitudine absolută în această privință. Înregistrarea termenului *arcaci*, precum și a toponimelor *Arcaciul cu Stuf*, vâlcea, *Arcaciul de la Răsărit*, ramificație de vale, și a altor trei nume exclusiv în zona orașului Cahul și în sate din lunca Prutului este încă un argument pentru identificarea sensului pastoral primar[16], dar creează o altă problemă. *Atlasul lingvistic român, pe regiuni. Basarabia, Nordul Bucovinei, Transnistria*, vol. II[17], harta nr. 203, înregistrează în zona Cahulului exclusiv termenii pastorali *stână* și *târlă* și nu cunoaște deloc cuvântul *arcaci*, în timp ce în prezentul *Dicționar* situația este inversată: se înregistrează *arcaci*, dar nu apar *stână* și *târlă*, ci doar un singur loc *Târlițe*, la Cahul. Considerând că anchetele dialectală și toponimică au fost făcute profesionist, ar urma cu necesitate concluzia că termenul (și toponimele cu determinatul) *arcaci* au în lucrarea lui Anatol Eremia doar sensul geografic „vâlcea" (pe care ALRR Bas. nu-l consemnează, fiindcă nu și-ar avea loc în harta menționată). Dacă aceasta este situația reală, atunci ea trebuia clarificată și lexicografic în *Dicționar*. Problema semantică creată de acest termen nu este închisă pentru cercetare;

balcan este foarte probabil un entopic de origine turcică și nu rezultat prin apelativizare din oronimul *Balcani*, fiindcă este greu de admis faptul că un toponim străin, cunoscut doar prin instrucție școlară, a putut deveni un termen popular în centrul Moldovei. Toponimele menționate, *Balcanul* și (*În*) *Balcani*, ar putea avea și o bază antroponimică, numele de familie *Balcan* fiind destul de răspândit în Moldova (1108 de ocurențe numai în Moldova din dreapta Prutului[18]);

---

sensurilor printr-o anchetă profesionistă. Preluarea ca atare din acest instrument de lucru a sensurilor conduce la o și mai mare confuzie semantică în terminologia geografică românească.

[13] Ion Popescu-Sireteanu, *Termeni păstorești în limba română*, I, Iași, Princeps Edit, 2005.

[14] Barbier de Meynard, *Dictionnaire turc-français*, I–II, Paris, 1891–1898.

[15] Cf. Lazăr Șăineanu, *op. cit.*, I, 1900 (vezi Bibliografia).

[16] De altfel, în *Marele dicționar geografic al României*, I, București, 1898, p. 101, în definirea unui loc izolat *Arcaciu*, de la est de satul Barcea (jud. Covurlui), „unde au trecut și s-au adăpostit turmele de oi, înțelegându-se sub numele de *arcaciu* adăpostul oilor (târla)", sensul cuvântului ca termen pastoral este explicit. Al. Obreja, în *Câteva toponime rare din Podișul Moldovenesc*, din *Lucrările simpozionului de toponimie* – București, iunie, 1972 –, București, 1975, p. 61, a interpretat, corect, transferul numelui de loc de târlă asupra unei văi și a Dealului Arcaciu.

[17] Apărut la Chișinău în 1998, sub redacția lui Vasile Pavel. Cf. și Ion Popescu-Sireteanu, *op. cit.*, p. 432.

[18] Cf. *Dicționar de frecvență a numelor de familie din România*, redactor responsabil Teodor Oancă, vol. 1, A–B, Craiova, Editura Universitaria, 2003.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

bărăgan „regiune pustie; loc întins, sterp" este un termen suspect de neautenticitate populară. Acest toponim, considerat de unii cercetători de origine cumano-pecenegă[19], este rezultatul unei extensii culte, târzii, de la un toponim local, devenit notoriu în trecutul mai îndepărtat. În 1525 septembrie 11, Bărăganul era doar o moşie[20] de la nord-vest de Călăraşi, numită apoi *Cureştii*, astăzi satul Mihai Viteazul, din com. Vlad Ţepeş, jud. Ialomiţa. În 1579 noiembrie 10, drumul Bărăganului este atestat ca despărţind această moşie de satul Lupşanul[21]. Satele fiind foarte rare în zonă, un han frecventat din *gura Bărăganului* (desigur o vale), de la Dor Mărunt, reper amintit de Al. Odobescu în *Pseudokinegetikos* (1874), a făcut foarte cunoscut acest nume, care s-a extins, astfel încât la sfârşitul secolului al XIX-lea desemna, din perspectiva geografilor, un teritoriu de cca 250500 ha, între râul Ialomiţa (la nord), zona satului Lupşanu şi Mihai Viteazul (la sud), aproape de râul Mostiştea (la vest) şi canalul Borcea (!) (la est)[22]. G. Murgoci (1902) şi G. Vâlsan (1915) au extins şi mai mult denumirea *Bărăgan*, inclusiv pentru câmpia de la nord de Ialomiţa, până în Câmpia Siretului, astfel încât acest regionim este considerat azi ca nume al celei mai mari părţi a Câmpiei Române, având două subunităţi geografice: Câmpia Brăilei şi Câmpia Mostiştei[23]. Prin instrucţie şcolară, *Bărăganul* a devenit un toponim de notorietate naţională, s-a apelativizat şi s-a resemantizat cu un sens dedus din caracteristica sa fizico-geografică. Lui B.P. Hasdeu i se datorează în mare măsură difuziunea erorii de a interpreta toponimul ca apelativ („lieu inculte, désert en général", apud A. de Cihac, care, cel dintâi, interpretează ca apelativ regionimul *Bărăgan* dintr-un context găsit la Anton Pann[24]) şi de a propune o motivare fantezistă a denumirii. Mai întâi, constatăm că toate contextele citate de Hasdeu pentru atestarea cuvântului (în literatura populară, la Anton Pann, V. Alecsandri) cuprind exclusiv numele propriu şi niciodată un eventual entopic *bărăgan*. Pentru a susţine etimologia sa (*bărăgan* < *bărag* < *bărac* + suf. *-an* < *bară* 'baltă'), Hasdeu emite o enormitate, anume că regiunea întreagă era privită dintotdeauna ca o baltă şi că „Bărăganul nu este altceva decât o imensă mlaştină secată, care a rămas nesănătoasă şi neroditoare"[25]. O asemenea ipoteză induce concluzia că toponimul conservă eventuala memorie a denominatorilor dintr-o vârstă geologică a Câmpiei Române, când aceasta abia ieşise din Marea Sarmatică. Cu îndreptăţire, DA, I, 1913, nu reţine cuvântul, dar cutia Pandorei era deja deschisă, căci T. Porucic îl impune ca entopic[26], fie culegând informaţiile sale de la învăţători sau alte persoane care puteau şti ceva despre regionimul *Câmpia Bărăganului*, creat şi răspândit deja de lingvişti, geografi şi cartografi, fie, mai curând, apelând la propriile sale cunoştinţe geografice. La origine, *Bărăgan* este un antroponim, aşa cum au observat unii lingvişti[27], destul de frecvent atestat în

[19] I. Conea şi I. Donat, *Contribution à l'étude de la toponymie pétchénègue-comane de la Plaine Roumaine du Bas-Danube*, în *Contributions onomastiques*, Bukarest, 1958, p. 168.

[20] DIR, B, XVI/1, p. 192, nr. 198.

[21] *Ibidem*, XVI/4, p. 425, nr. 427. Reconfirmări în *ibidem*, p. 436, nr. 436 (1579 decembrie 12) şi XVI/5, p. 11, nr. 11 (1581).

[22] *Marele dicţionar geografic al României*, I, Bucureşti, 1898, p. 319–320. Dicţionarul preia textul din *Dicţionar geografic al judeţului Ialomiţa*, Târgovişte, 1897, de Ion I. Provianu. Aici se afirmă, fără vreo confirmare documentară sau cercetare în teren, că „prin multe judeţe ale ţării, poporul român dă nume de *bărăgan* oricărui loc sau câmp mai întins".

[23] Vintilă Mihăilescu, *Dealurile şi câmpiile României*, Bucureşti, 1966, p. 301, şi Victor Tufescu, *România. Natură, om, economie*, Bucureşti, 1974, p. 180.

[24] *Dictionnaire d'étymologie daco-romane*, [II], 1879, p. 6 (s.v. *balagan*; sic!).

[25] *Etymologicum Magnum Romaniae*, III, Bucureşti, 1893, col. 2482.

[26] *Lexiconul...*, p. 21, 36, 51.

[27] Cf. I.-A. Candrea, *Introducere în studiul toponimiei, cu privire specială asupra Olteniei şi Banatului*, Bucureşti, 192–1928 (curs universitar), p. 132, şi N.A. Constantinescu, *Dicţionar onomastic românesc*, Bucureşti, 1963, p. 195.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

documente istorice[28] şi regăsit în secolul al XIX-lea ca nume de locuri (un deal, un pisc, o poiană, o luncă, două văi) şi în fostele judeţ Olt, Muscel şi Vâlcea[29], toponime care nu pot fi explicate printr-un presupus entopic[30]. Derivatul *Bărăgănoiu* (sat în jud. Olt) este încă un argument în acest sens. Aşadar, etimologia falsului entopic în Dicţionar este corectă (din top. *Bărăgan*, prin apelativizare), dar termenul ar trebui calificat ca literar (ştiinţific) şi nu popular (cf. *pruteţ* < *Prut*). Rămâne obscură etimologia antroponimului *Bărăgan*;

bobeică este corect definit, dar se reproduce, fără cenzură, un sens imposibil („un fund de vale adâncă sub o bâtcă"), înregistrat în DA şi semnalat de Dragoş Moldovanu, pe bună dreptate, ca rezultat al unei resemantizări. Dumitru Loşonţi[31] nu exclude totuşi sensul „vale adâncă", opinie surprinzătoare la un cercetător autentic, cu experienţă în ancheta toponimică;

bucovină trebuie exclus din inventarul termenilor entopici, fiindcă nu există nici o atestare certă a cuvântului în documente sau în anchete dialectale şi toponimice. Exemplele sunt găsite exclusiv în documente slavone şi, de altfel, nici DERS nu reţine un element românesc *bucovină* în astfel de texte;

budă este înregistrat în nouă localităţi ca entopic, cu sensurile cunoscute din DA şi DLRLC, şi ca toponim în alte locuri. Avem serioase rezerve asupra exactităţii anchetei, sensurile şi etimologia fiind clar preluate din DA, I, şi din întreaga literatură toponimică. În trei articole[32], am constatat că DA a impus prin două atestări ale cuvântului *budă*, greşit interpretat, sensurile „casă sărăcăcioasă" şi „prăvălie", primul înţeles al termenului fiind apoi considerat de toţi toponimiştii ca stând la originea a numeroase toponime din Moldova, Muntenia şi Oltenia. Cu o documentaţie bogată am dovedit că acestea desemnau, de fapt, exploatări de silitră sau de potaşă, numite *bude* în secolele al XVII-lea – începutul secolului al XIX-lea. Toponimele *Buda*, *Buda Veche* şi *Valea Budei*, înregistrate de Anatol Eremia, nu par a indica altceva, dar rămân de verificat informaţiile consemnate în cele nouă localităţi, referitoare la existenţa sensurilor „casă sărăcăcioasă" şi „locuinţa pădurarului" a termenului *budă*, pentru a constata eventuale erori rezultate fie din sugerarea răspunsului prin întrebare directă, fie din utilizarea unor informatori intelectuali, fie din apelativizarea unor toponime *Buda*. Confirmarea acestor sensuri ar însemna atestarea lor într-o zonă destul de restrânsă a spaţiului limbii române, în timp ce ne-am aştepta să le regăsim pe întreg teritoriul de influenţă ucraineană, fie în anchete dialectale, fie în documente scrise. Oricum, rămâne inexplicabil faptul că un cuvânt (*budă*) care ar desemna obiecte foarte prezente în orizontul de percepţie şi interes al oamenilor, anume casele sau construcţiile sărăcăcioase, nu apare niciodată în miile de acte cunoscute referitoare la tranzacţii imobiliare, moşteniri, danii sau cuprinzând descrieri ale teritoriului (hotarnice şi planuri de moşii, evocări literare etc.) şi nici în glosarele regionale publicate până în prezent;

bujdă, bujlă (ca şi *bojdeucă*, făcut cunoscut de I. Creangă, dar neregăsit în anchete) şi **butcă** sunt variante autentice, probabil ale apelativului *budă*, împrumutate ca atare dintr-un grai ucrainean

---

[28] De exemplu, în sintagma *Puţul lui Bărăgan* (1615, Oltenia), menţionat de B.P. Hasdeu, *op. cit.*, col. 2483.

[29] *Marele dicţionar geografic al României*, I, p. 320.

[30] *Dicţionarul toponimic al României. Oltenia* (DTRO), I, A–B, Craiova, Editura Universitaria, 1993, s.v. *Bărăganu*[4], acceptă cu multă uşurinţă etimologia lui Hasdeu pentru un imaginar entopic *bărăgan* care ar fi identificabil în unele toponime înregistrate, deşi constată răspândirea mare a antroponimului, prin care s-ar explica totuşi alte câteva toponime.

[31] *Toponime româneşti care descriu forme de relief*, Cluj-Napoca, Clusium, 2000, p. 30.

[32] *Toponimele* ***Buda****. Implicaţii lexicografice şi metodologice*, în „Studii şi cercetări de onomastică" (SCO), I, 1995, nr. 1, p. 113–137; *Arheologie şi toponimie. Despre numele de locuri* ***Buda şi Cenuşa/Cenuşăria***, în „Arheologia Moldovei", XX, 1997, p. 215–218; *Noi observaţii asupra apelativului* ***budă*** *şi a numelor* ***Buda, Budişte şi Budişteanu***, în SCO, 4, 1999, p. 279–284.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

(?), dar ne miră reticența autorului față de *bujlă*, considerat cu etimologie necunoscută, deşi este înregistrat ca sinonim perfect al termenului de bază;

cascadă trebuie considerat termen literar, ştiinţific, şi nu general;

cărvăsărie este cu certitudine un cuvânt de origine turcă, dovadă fiind atestările vechi, astfel încât indicarea variantelor franceză, germană şi rusă poate duce în eroare, insinuând o etimologie multiplă;

cheie, ca termen geografic, are un sens important omis, acela de „piatră de hotar, la colţurile a trei sau patru moşii vecine", sens care se regăseşte în zeci de toponime din Moldova istorică şi care este cunoscut în Basarabia numai (?) prin entopicul *cheotoare*, care ar însemna „locul unde se întâlnesc hotarele a două (sau a[le] mai multor) moşii" (şi nu însăşi piatra de hotar, cheia – n.n.);

copău sau **copou** „înălţime lată şi întinsă" este un presupus entopic, rezultat al unei mistificări datorată aceluiaşi T. Porucic, care a „transplantat" în Basarabia cunoştinţele sale despre Copoul ieşean, după cum şi vasluienii din perioada interbelică au ţinut să aibă şi ei un Copou, ca parc şi loc de promenadă, după modelul menţionat. Petre V. Rotaru şi George Oprescu au preluat acest termen neconfirmat de vreo altă cercetare sau sursă documentară, apelativ intrat apoi şi în *Chestionarul toponimic* (1978) elaborat de Dragoş Moldovanu. Acestea sunt singurele surse, de fapt doar una, primară, şi pentru *Dicţionarul* lui Anatol Eremia, care nu înregistrează termenul în anchetele sale, fiindcă, de fapt, nici nu-l putea găsi undeva. Etimologia este considerată necunoscută, astfel încât explicarea cuvântului trebuie să pornească de la toponimul ieşean, care este atestat începând din 5 mai 1575 în legătură cu viile de pe dealul Copoul[33]. Este cert că ne aflăm în faţa unui antroponim (neatestat însă în această formă), fiindcă numeroase locuri cu vii şi livezi din hotarul vechi al târgului, pe dealuri şi văi, amintesc de foşti proprietari din secolele al XVI-lea sau al XVII-lea: Brânză, Coroi, Cozmoaia, Hronţea, Irimia, Piciorogan, Şorogari, Urşulea etc. Între aceştia, un Copău[34] sau, prin asimilare regresivă, Copou – poreclă bine cunoscută astăzi în numele de familie cu varianta *Copoi(u)* „câine de vânătoare"[35], apelativ cu baza în magh. *kopó* – este la originea denumirii *Dealul Copoului* pentru înălţimea din partea de nord a oraşului actual Iaşi. Nu este exclus ca acesta să fi fost un vier ungur *Kopó* la viile domneşti din hotarul târgului Iaşi[36] în jurul anului 1500, precum acei vieri de la Hârlău, cunoscuţi în a doua jumătate a veacului al XV-lea[37];

---

[33] *Documente privitoare la istoria oraşului Iaşi*, editate de Ioan Caproşu şi Petronel Zahariuc, I, Iaşi, 1999, p. 26, nr. 16.

[34] Această formă primară a numelui este atestată documentar: V.A. Urechia, *Istoria românilor*, II, Bucureşti, 1892, p. 372 (*Copău*, anul 1775); Biblioteca Academiei Române, *Creşterea colecţiunilor*, Bucureşti, 1911, p. 249 (*drumul Copăului*, cca 1875).

[35] O legendă locală explica numele Copoului printr-o întâmplare fantezistă: soţia lui Vasile Lupu s-ar fi ascuns de frica turcilor într-o scorbură de copac în pădurea de la Copou şi ar fi fost găsită de căutătorii atraşi de lătratul unui copoi: Gh. Ungureanu, *Iaşul. Note istorice*, [1941], p. 23.

[36] Şi C. Cihodaru considera că antroponimul *Copou* este un nume unguresc, ca şi *Ţicău* şi *Ciurchi*, care sunt astăzi nume al unei străzi şi al unui cartier din Iaşi: *Istoria oraşului Iaşi*, I, Iaşi, 1980, p. 54. Atestările mult mai târzii ale acestora din urmă fac însă sigură originea românească a toponimelor. *Ciurchi* apare în sintagmele *Fântâna lui Ciuc* (1705 iunie 18 şi 1710 aprilie 16), apoi *Fântâna lui Ciuchi* (1712 martie 12) şi *Fântâna lui Ciurche* (1712 septembrie 3), la Ioan Caproşu, *Documente privitoare la istoria oraşului Iaşi*, Iaşi, III, 2000, p. 260, nr. 291, p. 343, nr. 388, p. 373, nr. 424, p. 381, nr. 434, iar *Ţicău*, care nu se confundă cu *Ţiclău*, acesta într-adevăr de origine maghiară, şi care este atestat abia în secolul al XIX-lea, trebuie pus în relaţie cu un cunoscut copist al unui letopiseţ moldovenesc (1785), Ştefan Ţicău: N.A. Ursu, *Contribuţii la istoria literaturii române*, Iaşi, Editura Cronica, 1997, p. 230.

[37] DRH, A, II, p. 248, nr. 166 (28 mai 1470).

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

danie, în contextul *pământ de danie*, nu a însemnat altceva decât „pământ donat, dăruit", niciodată şi/sau „moştenit"; acesta este un sens secundar şi parazitar, fiindcă o moşie dăruită putea fi moştenită;

delniţă nu a avut vreodată şi sensul „şanţul (cu îngrăditură) din jurul satului, care despărţea localitatea de ţarină" şi nu poate fi sinonim cu *hindichi* sau *şanţ*. Dacă în unele localităţi între marginea satului şi ţarină existau nişte delniţe, situaţia implică o resemantizare. De altfel, sub cuvântul-titlu *hindichi* nu regăsim un sinonim *delniţă*, iar termenul *şanţ* lipseşte din acest dicţionar;

dumbravă „luncă cu pădure şi fânaţ pe malul unui râu"; sensul este rezultatul unei certe resemantizări;

dună nu este un cuvânt general, ci literar-ştiinţific;

durduc pune probleme semantice şi etimologice. Anatol Eremia identifică sensurile „râpă adâncă, prăpastie", „cădere de apă, cascadă şi sinonime precum *prăval*, *prag*, *săritoare*, în general termeni referitori la caracteristici ale albiilor apelor curgătoare. Dumitru Loşonţi[38] contestă sensul „cascadă" şi admite un înţeles consemnat în DTRO, II, p. 427, „vârf ascuţit din care se rupe şi cade piatră, ţanc ascuţit, stei de piatră", aşadar o formă de relief pozitivă. Cercetările noastre din bazinul superior al râului Bârlad[39], unde există câteva pâraie numite *Durduc*, toate străbătând numai şesuri, prin albii lutoase, adânci, cu mici praguri şi rupturi, confirmă sensurile înregistrate în Basarabia. Nu excludem însă nici celelalte explicaţii, pentru alte zone geografice, fiindcă nici etimologia entopicului nu este sigură. D. Loşonţi trimite la un **durd* „ridicătură rotundă", „obiect de formă rotundă", Lucian Costin înregistrează apelativul *durduc* cu înţelesul „bruş, bulgăre"[40], iar Ovid Densusianu consemnează sintagma *măr durduc*, cu sensul probabil „rotund"[41]. A. Eremia vede în acest cuvânt un derivat regresiv de la *(a) durduca*. Şi noi considerăm că baza lexicală este un termen onomatopeic, care este foarte apropiat de *(a) hurduca* şi *hurduc*;

episcopie „parte de moşie care aparţine episcopiei" este înregistrat cu un sens lexical imposibil, dedus greşit din două toponime *Episcopia*. Proba comutării este grăitoare: *Am vândut jumătate de episcopie* vs *Am vândut jumătate din Episcopia*. Suspectăm de aceeaşi interpretare eronată şi informaţiile de sub *economie*;

furiş este un adverb substantivat, derivat de la (*a*) *fura* (cf. *l-a furat apa*), nu de la *furie*;

grădişte – primul sens „ridicătură de teren rămasă în lunca unui râu în urma eroziunii", fără atestări din anchete, trebuie cenzurat, fiind rezultat al resemantizării unor toponime *Grădiştea* (prezente şi în Basarabia) sau, pur şi simplu, al neînţelegerii unor contexte;

hlabnic şi **hladnic** sunt considerate două cuvinte diferite, fiindcă se propun etimologii şi sensuri diferite, deşi se afirmă „comunitatea de forme atestate [care] presupune identitatea [lor] etimologică". Noi am arătat că aceste entopice sunt doar variante fonetice vechi, regăsite astăzi ca *vladnic* (acesta atestat în *Dicţionar* doar prin hidronime din Basarabia), şi am propus semantisme şi o etimologie similare cu acelea admise şi de Anatol Eremia: sl. est. *hlabnik* „aluviune"[42];

holm are sensuri contradictorii, căci în zona cercetată de noi holmurile sunt, dimpotrivă, nu mici ridicături, mai mici decât dealurile şi cu vârful rotunjit, ca nişte dâmburi, ci, dimpotrivă, înălţimi impunătoare, dominând peisajul, ca Holmul din com. Poienari, jud. Neamţ, sau cel de la Drăguşeni, jud. Iaşi;

---

[38] *Op. cit.*, p. 68–69.

[39] *Lexic şi onomastică în centrul Moldovei* (II), în vol. *Români majoritari/Români minoritari...*, p. 6.

[40] *Graiul bănăţean*, Timişoara, 1926, p. 102.

[41] *Graiul din Ţara Haţegului*, Bucureşti, 1915, p. 316.

[42] *Entopice de origine slavă din câmpul semantic al noţiunii „loc umed, mlăştinos" şi reflexul lor toponimic*, în ALIL, XLII–XLIII, 2002–2003, p. 119–131.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

ieliște, steliște şi **veliște**, precum şi varianta moldovenească *gelişte* (în expresia *-a vântului*) sunt alofone şi nu trebuiau lucrate separat, fapt ce a determinat diferenţe de informaţie nejustificate şi insuficienta corelare a acestora; doar *jeliță* şi *steriță* sunt alte cuvinte, sinonime diferenţiate prin sufix. Etimologia probabilă, dar considerată necunoscută a entopicelor *ieliște, jeliță, steriță* şi *veliște*, este aceea propusă de DLR, t. XIII, partea a 2-a, sub *vieliște*, unde se reconstituie v.sl. **vijalište* (cf. v.sl. **вихлница** „furtună"). Sensul „de baştină" înregistrat în DLR pentru *veliște*, în Transilvania (*De-aicea-i de veliște*; *Moştean din veliște*), impune distincţii semantice şi etimologice între termenii de mai sus, o omonimie fiind mascată de atracţia paronimică. Este foarte probabil faptul că *jilişte*, cuvânt cu vechi atestări (începând din 1451, cf. DERS, p. 116) cu sensul „locuinţă" şi etimonul bg. *žilište* (CADE)[43], a fost apropiat semantic şi formal de *silişte* „loc de sat" şi apoi de *veliște* prin analogie cu sensul „casa/locuinţa vântului". Distorsiunea cuvintelor s-a produs în succesiunea : *jilişte* > *silişte* > *steliște* > *veliște*;

latifundiu nu poate fi sinonim cu *bătrân* şi nici cu *răzeşie*; realităţile desemnate sunt incompatibile;

lojniță are o etimologie greu de contestat (ucr. *ložńica*), astfel încât propunerea *loază* + suf. *-niță* este inacceptabilă;

madem „construcţie auxiliară; acaret" este înregistrat doar ca termen istoric (arhaism), cu etimologie necunoscută, deşi DLR a indicat tc. *madem* şi sensurile „minereu şi metalul care este obţinut din minereu" şi „mină"; pentru sensul diferit propus în *Dicţionar*, trebuiau citate contexte semnificative;

mustişte, cu etimologia *(a) musti* + *-işte*, este suspect de deformare prin atracţie paronimică şi resemantizare, fiindcă toponimele *Mostiştea* (< sl. *most* „pod" + suf. *-işte*, cf. DTRO, 4, p. 281), desemnând locuri mocirloase, care necesită poduri de trecere, pot fi uşor asociate cu verbul *a musti* (de apă); observaţia o facem sub rezerva verificării acestei posibilităţi prin anchete speciale;

oglindă, un presupus entopic cu sensul „coaste repezi şi golaşe cu pante uniforme pe întinderi însemnate", comunicat de acelaşi T. Porucic, suspectat de Iorgu Iordan de inexistenţă, dar admis totuşi cu multă uşurinţă ca posibil prin metaforă, este foarte probabil un toponim personal (cf. şi *La Oglindă* şi *Valea Oglinzii*, înregistrate în Basarabia, precum şi *Oglinzii*, sat din jud. Neamţ), apelativizat prin remotivare şi difuzat cu ignorarea cerinţelor elementare ale anchetei, inclusiv indicarea locului culegerii materialului lingvistic, necesară pentru eventuale verificări;

osoi „partea de deal care este mereu la umbră, la miază-noapte" (< bg. *osoj*) este considerat cu etimologie necunoscută, deşi E. Petrovici l-a explicat într-un articol notoriu[44];

ouşor, înregistrat cu sensul de „deal de formă ovală" este considerat ca diminutiv al apelativului *ou*, prin comparaţie metaforică, opinie similară cu aceea a lui Dumitru Loşonţi[45]. Deosebirea constă în faptul că cercetătorul clujean a identificat şi un entopic *ou*, în timp ce în Basarabia acest entopic nu a fost înregistrat. D. Loşonţi respinge explicaţia toponimelor *Ouşor*, înregistrate în Moldova, prin termenul *oaş* „curătură" (G. Pascu şi Iorgu Iordan), invocând şi argumentul că nu există suf. *-or*, necesar pentru derivarea *oaş* > *ouşor* şi, ca urmare, conchide că trebuie să presupună un entopic **ouşor* „ridicătură rotundă", de la care „fără îndoială" provin toponimele moldoveneşti menţionate. Noi am arătat cu suficiente exemple că unele denumiri *Ouşorul* au la bază cuvântul *ouşor*, derivat al entopicului *oaş*, de origine maghiară (< *avas*)[46].

---

[43] Termenul, în var. *zălişte* este comentat şi de Dumitru Loşonţi, în *Soluţii şi sugestii etimologice*, Bucureşti, Univers enciclopedic, 2001, p. 177.

[44] *Ursoi, Orsoaie, Ursoaie, Usoi, Osoi, Osoie, Osoaie, Usoaie „ubac"*, în „Revue roumaine de linguistique", XIII, 1968, p. 481–483.

[45] *Op. cit.*, p. 82–83.

[46] *Lexic şi onomastică în centrul Moldovei* (I), în vol. *Rezultate şi perspective actuale ale lingvisticii româneşti şi străine*, coordonator Luminiţa Hoarţă Cărăuşu, Editura Universităţii

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

Contraargumentul inexistenței sufixului *-or* nu este exact[47], fiindcă pronunția dură a fricativei *-ş* (din *oaş*) ocultează suf. *-ior* rostit ca *-or*, cf. *drăgălăşor, târşor*. Disputa nu poate fi însă tranşată global, ci prin cercetarea fiecărui toponim în parte, pentru a constata dacă nu cumva ne aflăm în fața unor toponime remotivate prin etimologie populară, termenul *oaş* fiind de mult ieşit din uz în Moldova. Faptul că multe denumiri se referă la dealuri poate induce pe cercetător în eroare, fiindcă oaşele (şi ouşoarele) cu fânețe se aflau (şi) pe dealuri sau munți. Argumentul decisiv nu poate fi găsit decât la fața locului: dacă acolo nu există nici o înălțime de forma unui ouşor, toponimul nu poate desemna decât un (fost) oaş (mic). La sud de satul Suhuleț, com. Tansa, jud. Iaşi, un loc numit *Ouşoarele*, de pe dealul Comornița, se află aproape de firul văii *Hăoaşa* sau *Hăoaşul* < *Oaşul*, hidronim care trebuie explicat prin existența unui vechi oaş;

pisc, cunoscut îndeobşte cu sensul „vârf ascuțit de munte sau deal", are şi înțelesul de „vârf ascuțit, în plan orizontal", de regulă la dealurile care coboară ca un pinten în şesuri, semantism constatat în anchetele noastre şi înregistrat de T. Porucic (p. 29), dar nereținut de A. Eremia;

pont „porțiune de teren agricol (de o anumită suprafață), aflat în proprietate particulară", dacă sensul a fost corect înregistrat, se referă la terenurile date în folosință foştilor țărani clăcaşi, în condițiile unor reglementări, condiții (ponturi) contractuale inițiate de domnii Moldovei din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, de unde a rezultat derivatul *(țăran) pontaş*. Cuvântul *pont* nu provine din *punct*, prin transformări fonetice în vorbirea regională, ci este un împrumut din magh. *pont* (DLR, DEX). O variantă nouă, răspândită şi în Basarabia, este *punct*, înregistrat ca un alt cuvânt, deşi termenul a fost găsit şi în cele trei sate de la Cahul, unde a fost auzită forma *pont*. De observat este şi faptul că definițiile termenului *punct* cuprind sensuri secundare: „aşezare omenească, localitate" (apud DLR, care interpretează eronat sintagma *punctul unde stă, oraşul în care trăieşte*) şi „loc de casă". Ca urmare, nu *pont* provine din *punct*, ci, în cazul de față, acesta este rezultat din primul prin atracție paronimică;

popândac şi **popânzac** sunt unul şi acelaşi cuvânt, considerate însă separat doar fiindcă T. Porucic l-a înregistrat pe cel dintâi cu un sens foarte general: „ridicătură mică de teren";

rampă, cu sensul „loc de ieşire din pădure, unde se plătea taxa pentru lemne", are un sinonim nemenționat *vamă*, care se regăseşte ca toponime foarte răspândite, iar în articolul pentru acest cuvânt înțelesul nu este înregistrat;

rateş nu a avut, cu siguranță, sensul 3. „casă boierească, conac", dedus, greşit, probabil din contextul: „După înfățişare am cunoscut că e un rateş boieresc" (Sadoveanu), care se referă la un rateş de pe o moşie proprietate boierească;

rât „fâneață în luncă", în general desemnând locuri de cosit, în şesuri, dar şi pe locuri înalte, nu poate avea sensul „vârful dealului", preluat din DERS, unde termenul este glosat eronat şi ca „mlaştină"[48]. Etimologia, corectă, magh. *rét* „pajişte", trebuia să avertizeze asupra posibilelor greşeli;

„Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 2007, p. 100–103. Aici am înregistrat varianta diminutivală *oaşuț* (de fân), atestată la 26 martie 1704: CDM, V, nr. 304.

[47] Sufixul este înregistrat totuşi de Sextil Puşcariu, e drept, numai în cuvinte în care se constată dispariția iotului din sufixul propriu-zis *-ior*, precum *netejor, rotunjor, oglinjoară* etc., rezultate prin derivare din baze cu finala *-d* (*neted* etc.), cf. *Limba română*, vol. II, *Rostirea*, București, 1994, p. 71, 267, 338.

[48] Autorii DERS au preluat, la rândul lor, greşeli de traducere ale editorilor documentelor din colecția *Documenta Romaniae Historica* (DRH). Într-un uric moldovenesc din 13 iunie 1456, sintagma slavonă чрезъ рыт(ъ), ѡ Шѣмѣзы a fost tradusă „peste săpătură, la Şumuz" (DRH, A, II, p. 90, nr. 60), iar în DERS s-a „corectat" tacit eroarea, deducându-se sensul „mlaştină" în loc de „săpătură". Într-un uric muntenesc de danie a unor sate, din 1512–1513 iulie 23, sintagmele исходї рътом Врънем, идет

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

scaun „treaptă, terasă pe coasta unui deal", bine reprezentat şi de toponime corespunzătoare în toată Moldova, nu poate fi ilustrat însă prin top. *Scaune*, găsit în contextul „curgea un pârâu prin Scaune, la Sfântul Gheorghe" (Sadoveanu, *Opere*, V, p. 462), deoarece aici scriitorul se referea la strada Scaune din spatele Spitalului Colţea şi la biserica Sf. Gheorghe din Bucureşti, hodonimul având altă motivaţie. Această stradă era locuită în secolele al XVIII-lea şi al XIX-lea de măcelari[49], iar trunchiul de tăiat carnea şi, prin metonimie, măcelăria însăşi erau numite *scaun*[50];

secătură este înregistrat doar cu două înţelesuri, „loc lipsit de vlagă, pământ care nu rodeşte" şi „apă stătătoare care seacă vara", dar sensul care a creat cele mai multe toponime *Secătura*, câteva consemnate şi în Basarabia, este acela de „pădure defrişată după secare (uscare)". În asemenea locuri s-au făcut poieni şi au apărut satele Secătura (douăsprezece numai în Moldova din dreapta Prutului) sau Secăturile. În *Dicţionar*, acest sens este consemnat doar prin două documente istorice, nu şi în anchete, fapt ce nu poate indica absenţa sa în stânga Prutului;

seci, termen cu răspândire largă şi semantisme bine identificate[51], porneşte de la o bază veche slavă şi nu este exactă etimologia în s.-cr. *seča*, cuvânt care poate explica doar eventuala difuziune a termenului în sud-vestul României. Mai surprinzătoare este etimologia facilă propusă de DTRO, 6, p. 52, care indică adj. *sec* „lipsit de vegetaţie" ca explicaţie pentru mai multe toponime *Seci(u)*;

selbă este un exemplu tipic de denaturare a terminologiei autentice populare prin punerea în circulaţie şi preluarea necritică a unor creaţii livreşti necenzurate. Italienism (< *selva*) creat de Ion Heliade Rădulescu, folosit de A. Mureşanu (cu varianta *silbă*), C. Aristia, N. Filimon şi Eminescu, în *Epigonii*, pentru efectul său stilistic (*Visul selbelor bătrâne de pe umerii de deal*), cuvântul a fost înregistrat, printr-o mistificare romantică, de S.F. Marian într-o notă de subsol în care ne asigură că acest cuvânt s-ar găsi la românii din Bucovina şi în variantele *sehelbă*, *silbă*, *silhă* şi *sihlă*, cu înţelesul „pădure tânără şi deasă"[52], încercând, evident, să lege etimologic un apelativ popular autentic (*sihlă*, *ţihlă*) de un termen contrafăcut. T. Porucic pretinde că l-ar fi regăsit în anchetele din Basarabia[53] şi astfel drumul presupusului entopic este deschis şi spre lexicoanele ulterioare[54], ajungând şi în prezentul *Dicţionar*, fără menţiunea strict necesară *livresc*, cu o definiţie imaginară („Întindere mare acoperită de arbori, arbuşti şi plante erbacee") şi cu etimologie greşită (< lat. *silva*), care induce concluzia că acest cuvânt ar fi moştenit;

рътом Вранещким şi преχодит ръть Болдеь, au fost traduse ca „iese la dealul Vranei", „merge la dealul Vrăneştilor" şi „trece dealul Boldei", în loc de „iese la râtul Vranei", „merge la râtul Vrăneştilor" şi, respectiv, „trece râtul Boldei". (DRH, B, II, p. 210, 211, 213, 214, nr. 105; autorii DERS nu au identificat aici cuvântul românesc *rât*, pe care l-au observat doar în uricul de confirmare a acestei danii domneşti, din mai 1531, unde traducerea este aceeaşi, „deal": DRH, B, III, p. 183, 184, 186, 187, nr. 113).

[49] Alexandru Predescu, *Dâmboviţă, apă dulce*, Bucureşti, Editura Albatros, 1970, p. 85.

[50] *Instituţii feudale din ţările române. Dicţionar*, coordonatori Ovid Sachelarie şi Nicolae Stoicescu, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1988, p. 422 (s.v. *scaun*).

[51] Vlad Cojocaru, *Câmpul semantic al noţiunii de „loc defrişat" în toponimia din bazinul Uzului (Moldova)*, în ALIL, XXVIII, A, 1981–1982, p. 70–71.

[52] *Ornitologia poporană română*, II, Cernăuţi, 1883, p. 210.

[53] *Lexiconul...*, p. 61.

[54] DLR, în mod surprinzător, sub *sihlă*, nu discerne informaţiile autentice, amestecă formele populare cu cele livreşti şi acceptă o posibilă etimologie în lat. *silva*, reţine şi creaţia *selbă* (şi var. *sehelbă*), cf. lat. *silva*, ştiind şi că aceasta ar fi însemnând o „pădure tânără (şi deasă)", şi nu bătrână, ca la Eminescu! DEX, mai exact, indică pentru *sihlă* şi *ţihlă* originea sl. *sŭhlĭ*. Pentru posibila origine de substrat, răspândirea termenului în spaţiul slav şi alte semantisme, vezi Onufrie Vinţeler, *Sihlă*, în „Studii şi cercetări de onomastică", 5, 2000, p. 249–254.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

suhodol „vale lipsită de apă curgătoare şi de izvoare bogate", cu o singură atestare, la T. Porucic (p. 32), nu este, cu certitudine, un entopic românesc, ci rezultatul interpretării ca nume comun a unui hidronim slav *Sohodol* din Basarabia. Am dovedit acest fapt prin analiza întregii informaţii disponibile în prezent[55];

suşeniţă „parcelă de teren agricol lungă şi îngustă", cu sinonime precum *jiribie*, *şurină*, *şirincă* etc., este un vechi termen agrimensural şi, ca urmare, exclude etimologia *suşe* (lit. *şosea*) + suf. *-eniţă* (inexistent), apelativul *şosea* fiind un neologism (< fr. *chaussée*). DLR, s.v. *şuşăniţă*, deşi trimite la bg. *сушеница* „fâşie lungă de carne, slănină" etc., perfect acceptabil în conţinut şi expresie, consideră etimologia ca necunoscută, având în vedere, probabil, aria nordică de circulaţie a entopicului românesc;

şar „fâşie de apă în mijlocul unui râu" (= firul apei) este înregistrat cu etimologie necunoscută, deşi DLR trimite pentru comparaţie la magh. *sor* „şir" şi la s.-cr. *šara* „dungă", sugestii care nu trebuie ignorate;

şleau, cu var. *şleah*, are sensul primar „drum mare", dovadă fiind hodonimele *Şleahul Chişinăului* etc., şi nu cel secundar „drum de ţară, bătătorit de care (neamenajat)", fiindcă nu orice drum este un şleah. Originea cuvântului este ucr. *шлях* şi nu pol. *szlak*, care nu poate explica fonetismul românesc;

şurină „fâşie îngustă de teren arabil" este considerat cuvânt cu etimologie necunoscută, deşi în DLR originea este corect indicată: ucr. *шурина*;

voloacă „pădurice de luncă" nu este atestat în anchete, ci doar prin două toponime din Basarabia, cu etimonul rus. dial. *волока*, cu acelaşi sens. Cu bogate informaţii documentare şi din anchete, am dovedit existenţa termenului ca entopic al limbii române şi am constatat o largă răspândire a toponimelor cu această bază în toată Moldova istorică[56];

zgură este înregistrat doar cu sensul „pământ uscăcios, ars de soare, neproductiv", care nu poate motiva convingător mai multe toponime cunoscute, între care Zgura şi Zgurița din Basarabia. Mult mai bine s-ar putea explica aceste nume prin existenţa unor bude de potasiu, în urma cărora rămâneau mari cantităţi de cenuşă, cărbune ars şi zgură[57]. O eventuală confirmare documentară sau un sondaj arheologic ar asigura certitudinea ipotezei.

3. Probleme lexicografice

Cuvintele-titlu din *Dicţionar* sunt, de regulă, termeni geografici înregistraţi în anchetele din Basarabia, dar şi exclusiv în surse deja publicate, de exemplu *adâncime*, *albinărie*, *aluviune*, *cătunişte*, *fartai*, *fartal* etc. Criteriile selecţiei entopicelor, mult mai numeroase decât cele înregistrate în acest dicţionar, şi a altor informaţii rămân obscure şi, de aceea, generează întrebări fără răspuns. De pildă, ne putem întreba de ce nu sunt indicate puncte de anchetă şi pentru aceste cuvinte: *adâncime* este necunoscut în Basarabia sau, dimpotrivă, este atât de cunoscut, încât nu a mai fost pusă o întrebare, fie şi directă, pentru a-l căuta? Dar şi *adăpost* este general în limba română şi totuşi este înregistrat, dar numai în şapte puncte, fapt ce poate sugera concluzia că termenul are circulaţie restrânsă. *Fartai* şi *fartal* sunt documentate doar cu trimitere la dicţionarul dialectal basarabean din 1985–1986. Trebuie să înţelegem că aceste cuvinte nu au mai fost regăsite în ancheta toponimică sau că, deşi puţin cunoscute, s-a considerat că cercetarea dialectologică

[55] Mircea Ciubotaru, *Lexic şi onomastică în centrul Moldovei* (II), p. 65–66.

[56] Idem, *Entopice de origine slavă...*, p. 132–138.

[57] Idem, *Noi observaţii asupra apelativului* ***budă***..., p. 280, unde se motivează în acest mod toponimul *Zgurăria* din com. Dagâța, jud. Iaşi.

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)

a fost suficientă? Entopicul *deal* este general în spaţiul românesc şi, pe drept cuvânt, nu erau necesare atestări de anchetă basarabeană. Ne întrebăm însă dacă trebuiau consemnate cele zece toponime în care apare entopicul *deal* şi, în caz afirmativ, care au fost motivele alegerii lor dintre cele câteva mii de oronime probabile: atestarea acelora pe întreg teritoriul Basarabiei, gradul lor de notorietate zonală sau ilustrarea anumitor tipuri de sintagme toponimice?

Dicţionarul pe care îl analizăm consemnează un mare număr de sinonime ale cuvintelor-titlu, fapt pozitiv şi necesar (cu rezerva necesităţii stringente a selectării celor reale, adică probabile sau măcar plauzibile). După părerea noastră, lucrarea ar fi sporit în valoare dacă sinonimele, măcar cele sigure, ar fi fost înregistrate ca trimiteri la cuvintele-titlu de bază, putând fi mai uşor găsite de cititorul interesat. De exemplu, termenul *bojdeucă* nu poate fi aflat repede decât dacă ştim că este înregistrat ca sinonim pentru *budă*, dar dacă se obiectează că nu s-au lucrat decât unele cuvinte sinonime, atunci nu mai apar criteriile selecţiei acestora. Un entopic important, *vladnic*, pare a lipsi, dar căutătorul norocos îl descoperă în articolul *hlabnic*, numai dacă ştie că aceste cuvinte sunt alofone. În aceeaşi situaţie se află termenul foarte cunoscut *jeliştea* (*vântului*) ce trebuie căutat, ca variantă, fie sub *ieliştе*, fie sub *veliştе*.

Tehnica lexicografică propriu-zisă apare uneori ca aleatorie. Astfel, cuvântul *hectar* este considerat un entopic şi definit ca „lot de pământ", termen rezultat prin extensie semantică de la denumirea unităţii de măsură pentru suprafeţe agrare. Informaţia apare ca paragraf al etimologiei, în timp ce *pogon* este prezentat, corect, cu două sensuri: **1.** unitate de măsură şi **2.** teren agricol de un pogon, etimologia privind primul sens, ca şi în cazul apelativelor *falce* şi *stânjen*. În mod nejustificat, *şes* este prezentat ca două cuvinte, *şes*[1], ca adjectiv, şi *şes*[2], ca substantiv, primul fiind considerat ca provenit (prin schimbarea categoriei gramaticale?) din cel de-al doilea, în contrasens cu DLR, DEX, care le consideră, corect, un singur termen, cu două valori semantice şi cu etimonul latin *sessus* având valoarea primară adjectivală şi nu substantivală.

În fine, corelaţia lexicografică este prea laxă. De pildă, la *menzil* se consideră că termenul ar fi sinonim cu *han* şi *ratuş* (fapt inexact), dar la *rateş* găsim doar sinonimele *făgădău* şi *tractir*, iar la *han* nu este înregistrat şi cuvântul *menzil* (nici nu trebuia!). Termenul *şirlău* este considerat sinonim cu *hârlău*, dar în articolul despre acest ultim cuvânt informaţia, importantă pentru etimologie, nu se regăseşte. Deficienţa este generală.

Concluzia ultimă a investigaţiei noastre este aceea că pe terenul lexicografiei şi al toponimiei româneşti sarcinile de lucru nu par a se apropia de un final previzibil.

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza"
Iaşi, Bulevardul Carol, nr. 11

BDD-A1273 © 2007-2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:26 UTC)